

COR-NIEUWS

*COR-Nieuws is een tweemaandelijke uitgave van
de Commissie Ouderenzorg Religieuzen van de KNR*

NUMMER 2019-3, JUNI 2019

INHOUD

Inhoud	1
Aan het woord	1
Nadenken over het levenseinde.....	2
Wmo aanvragen: hoe doe ik dat?	3
Verwijst uw gemeente/zorgverzekeraar u naar het CIZ?	4
Aanvullende afspraken ondertekening Wlz- aanvraag	4
Wie mag een Bopz-aanvraag ondertekenen?...	5
Betaal ik te veel voor hulp van de gemeente? .	5
Fonds Sluyterman van Loo - ouderenprojecten	6
Enmaal daags een goed gesprek.....	6
Raad van Ouderen geeft eerste advies	6
Ouderen steeds vaker gedwongen opgenomen	7
De Wet zorg en dwang gaat in op 1 januari 2020.....	7

Wat is de uitdaging van de wet zorg en dwang.....	8
85 alternatieven voor onvrijwillige zorg	8
Kennisbundel probleemgedrag	8
Nieuwe beleidsadviseur: Marije Vermaas	9
Opbaren in het verpleeghuis: wie betaalt wat?	9
Pastorale column	10
Agenda	11
Boeken.....	11
Reacties en suggesties	12
Volgende COR-Nieuws.....	12
Colofoon.....	12

AAN HET WOORD

Vlaams Triamant geeft kloosters nieuw leven

"U zet ons werk op een moderne manier voort". Zo verwoordde Zuster Econome van de Zusters van Liefde het initiatief om haar klooster nieuw leven in te blazen".

Herontwikkeling naar een bruisende buurt waar levenskwaliteit voorop staat. Langer, gezonder en gelukkig leven. Naar het voorbeeld van de Blue Zones – plekken op aarde waar mensen aanzienlijk langer vitaal blijven dan elders – creëert Triamant bruisende buurten waar levenskwaliteit voorop staat. Ook de Zusters van Liefde vonden een zinvol bestaan in de nieuwe community.

Als vernieuwende woonvorm biedt Triamant een antwoord op de maatschappelijke uitdagingen van de toenemende vergrijzing, gezinsverdunning en bevolkingsgroei.

Het innovatieve concept werd de voorbije jaren meermaals genomineerd of gelauwerd met een award.

In de gastvrije, levende buurten wonen jong en oud door en met elkaar.

De volledig aangepaste infrastructuur kan elke levensfase aan; verhuizen hoeft niet meer. Wie zorg nodig heeft, kan 24/7 steunen op professionele zorgverleners. Zij blijven discreet op de achtergrond en bieden geïntegreerde zorg op maat. Uniek aan het baanbrekende Triamant-totaalconcept is onze focus op leven. Zo lang mogelijk je vitaliteit en autonomie behouden in een hechte community, dát is het. Triamant stimuleert een gezonde leefstijl. De sociale en fysieke omgeving zet aan tot gedragsverandering. Het team coacht bewoners op weg naar een geïntegreerde leefaanpak. Op www.triamant.be zijn meerdere getuigenissen van bewoners opgenomen.

Triamant neemt de bouw van de buurten op zich, en blijft ook op lange termijn in de buurt present als uitbater-buurtbegeleider. Als eigenaar en exploitant. Naast conciërge- en onderhoudstaken, draagt het team zorg voor veiligheid, geborgenheid en comfort met een ruim aanbod aan diensten en services. Dat beetje extra dus, om bewoners niet alleen materieel, maar ook immaterieel (sociaal, emotioneel) te geven wat ze nodig hebben om langer gezond en gelukkig te leven. Daarom gelooft Triamant ook in de herwaardering van buurten of sociale kernen. In die zin zijn herbestemmingen van leegstaande school- en/of kloostergebouwen vaak een opportuniteit. Een dak boven het hoofd is essentieel, maar de ziel eronder primeert. Dirk de Baets gelooft vanuit zijn persoonlijke ervaringen - onder de vleugels van de Zusters van Liefde - in de sterkte van dergelijke plekken. De 'mens voorop' en dat is nu net het verhaal van Triamant: samen lang en gelukkig leven en vooral zorg dragen voor elkander. Ook in Nederland is Triamant op zoek naar gebouwen met een ziel. Om een zinvolle nieuwe invulling te geven, om nieuw leven in te blazen.

Graag zijn wij bereid het verhaal en de aanpak van Triamant vrijblijvend toe te lichten. Mocht u plannen hebben om school- of kloostergebouwen te herbestemmen, of bent u al voornemens een gebouw te verkopen, mail dan naar dirk.debaets@triamant.be en ik neem persoonlijk contact met u op.

Voor een duurzame samenwerking, daar gaan we voor.

Dirk Debaets

NADENKEN OVER HET LEVENSEINDE

Wat vindt u belangrijk in het leven, waar leeft u voor? En denkt u weleens na over hoe uw levenseinde zal verlopen? Voor veel mensen is dat een moeilijk gespreksonderwerp. Het is wel belangrijk om het hier eens met uw naasten over te hebben.

Vroeg of laat komt voor ons allemaal immers het moment waarop het leven stopt. Soms komt dat einde onverwacht, maar veel vaker is er eerst een periode van ziekte en achteruitgang.

Door op tijd over het levenseinde na te denken, kunt u zich in de laatste levensfase focussen op de dingen die u echt belangrijk vindt. Op het moment dat u te maken krijgt met ziekte en zorgen, is het namelijk bijna niet meer mogelijk om rustig over het levenseinde na te denken. Angsten kunnen een rol spelen en de goede dagen zijn voorbij.

Mensen die zich van tevoren bezinnen op hun levenseinde, hebben dan ook vaker een sterfbed dat overeenkomt met hun eigen wensen en visie.

Ook voor de naasten is dat fijn. Zij weten wat u belangrijk vindt en kunnen ook rekening houden met uw wensen. Bovendien is het voor hen vaak helpend in het rouwproces.

Wilsverklaring

Er zijn veel dingen rond het levenseinde die u in een eerder stadium al kunt regelen. Denk onder andere aan reanimatie, orgaandonatie en dergelijke. Het geeft rust om van te voren over dingen na te denken en ook zaken vast te leggen. Bijvoorbeeld in een wilsverklaring, zoals de NPV-Levenswensverklaring. Een document voor die momenten waarop u niet meer in staat bent zelf beslissingen te nemen. Een wilsverklaring kunt u zien als een hulpmiddel, oftewel een kapstok voor een goed gesprek. Het geeft de mogelijkheid om samen met uw arts en uw naasten zorgvuldig vooruit te denken. Hiermee voorkomt u wellicht dat de laatste fase van uw leven anders verloopt dan u zou willen.

Levenseindebeleid

Die laatste fase kan niet altijd thuis worden doorgebracht. Soms weet je dat een opname in een zorginstelling eraan zit te komen, soms komt die onverwacht. Ook daarin kan het belangrijk zijn om u – samen met uw naasten – voor te bereiden op wat komen gaat. Welke zorginstelling heeft uw voorkeur? Wat is het beleid van deze zorginstelling bijvoorbeeld rondom reanimatie? Hoe is de palliatieve zorg geregeld en hoe gaat de instelling om met wilsverklaringen? Belangrijk om hierin zelf het voortouw te nemen en actief naar deze zaken te informeren! Dat geeft houvast voor het moment dat er keuzes gemaakt moeten worden.

Tot slot

Uw eigen levenseinde... zo waardevol om te worden overdacht en besproken. De NPV-Zorg voor het Leven kan u helpen om in gesprek te gaan over en keuzes te maken rondom het levenseinde.

Dat kan op verschillende manieren: vul de digitale keuzehulp in 'Tijdig nadenken over het levenseinde' via:

<https://npvzorg.nl/keuzehulp-levenseinde/>, vraag een NPV-levensverklaring via: <https://npvzorg.nl/levenswensverklaring/> of neem contact op met de NPV-Advieslijn via <https://npvzorg.nl/advieslijn/>.

Charlotte Ariese & Rineke Heij, beleidsmedewerkers NPV-Zorg voor het Leven

WMO AANVRAGEN: HOE DOE IK DAT?

De Wmo is bedoeld voor mensen die thuis ondersteuning nodig hebben, zodat ze zelfredzaam blijven. De Wmo is er ook voor mensen die hulp nodig hebben om mee te doen (te participeren) in de samenleving. Heeft u hulp nodig bij het aanvragen van hulp via de Wmo? Dan kunt u via de gemeente een onafhankelijke cliëntondersteuner inschakelen. Deze persoon helpt u gratis met informatie en geeft advies bij het regelen van hulp en ondersteuning. Kortom, de cliëntondersteuner komt op voor uw rechten en kan u helpen bij het voorbereiden van het gesprek met de gemeente. Voor meer over de Wmo, zoals informatie over procedures, wetgeving en betrokken organisaties, kunt u terecht op www.regelhulp.nl. Ook de gemeente kan u helpen bij het geven van antwoord op vragen.

Bron: www.zorgwijzer.nl

VERWIJST UW GEMEENTE/ZORGVERZEKERAAR U NAAR HET CIZ?

Uw gemeente of zorgverzekeraar kan u vragen om een indicatie voor de Wet langdurige zorg (Wlz) aan te vragen bij het Centrum indicatiestelling zorg (CIZ). Hoe zit dat? Gemeenten en zorgverzekeraars hebben geen budget om zorg in te kopen voor mensen (jeugd en volwassenen) die in aanmerking komen voor de Wlz. Wlz-zorg wordt betaald door het zorgkantoor. Uw gemeente en zorgverzekeraar (of wijkverpleegkundige) kunnen u verwijzen naar de Wet langdurige zorg als zij vermoeden dat u voldoet aan de voorwaarden van de Wlz.

Zorg vanuit de Wlz kan lijken op wijkverpleging (verpleging en verzorging) en Wmo-ondersteuning (bijvoorbeeld begeleiding of dagbesteding). Het verschil zit in de reden waarom de zorg nodig is. En in de manier waarop de zorg georganiseerd wordt. Dat gaat bijvoorbeeld om de organisaties die de toegang en financiering regelen, de plek waar u zorg kunt krijgen en de eigen bijdrage.

Nee, u bent niet verplicht om een Wlz-indicatie aan te vragen.

Wanneer u geen Wlz-indicatie wilt aanvragen, zal de gemeente en/of de wijkverpleegkundige met u overleggen wat de mogelijkheden zijn in uw situatie.

Bron: www.informatielangdurigezorg.nl

AANVULLENDE AFSPRAKEN ONDERTEKENING WLZ-AANVRAAG

In de praktijk blijkt dat de ondertekening van een Wlz-aanvraag soms problemen oplevert, met name bij de overgang van een VV5- naar een VV7-zorgprofiel. Het CIZ en het ministerie van VWS hebben daarom aanvullende afspraken gemaakt. Een cliënt tekent in principe zelf de Wlz-aanvraag, tenzij hij iemand gemachtigd heeft of er een wettelijke vertegenwoordiger is.

Een Bopz-aanvraag (Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen) mag ook door de directe familie ondertekend worden.

Het CIZ en VWS hebben de volgende aanvullende afspraken gemaakt over het ondertekenen van een Wlz-aanvraag. Het uitgangspunt blijft dat een Wlz-aanvraag alleen kan worden ingediend door de cliënt of zijn wettelijk vertegenwoordiger. Sinds juni 2015 geldt dat waar sprake is van een combinatie van een eerste Wlz-aanvraag met een Bopz-aanvraag, de familie van de cliënt: partner, (groot)ouder, (klein)kind, broer of zus, mag tekenen. Hier is geen machtiging voor nodig.

Vanaf nu geldt deze regel ook als er een vervolgaanvraag voor de Wlz gedaan wordt én de cliënt op dat moment al een Bopz-status heeft. Dit betekent dat ook voor deze aanvragen de genoemde familieleden mogen tekenen. Hier is niet langer een machtiging voor nodig. Kijk ook op onze website voor veel gestelde vragen met betrekking tot handtekeningen en machtigingen bij [Wlz-aanvragen](#) en [Bopz-aanvragen](#).

Bron: www.ciz.nl

WIE MAG EEN BOPZ-AANVRAAG ONDERTEKENEN?

- Als de cliënt ouder is dan 18 jaar, dan mogen tekenen: De partner, (groot)ouder, (klein)kind, broer of zus van de cliënt. Een machtiging is niet noodzakelijk.
- Bij wettelijke vertegenwoordiging:
  - Mentor. Deze persoon behartigt de persoonlijke belangen van iemand die dat zelf niet meer kan. (Persoonlijke belangen gaan niet over geld en goederen. Een bewindvoerder mag dus niet namens de cliënt de aanvraag ondertekenen). Stuur een bewijsstuk van de Rechterlijke uitspraak mee
  - Curator. Iemand die onder curatele is gesteld, heeft geen handelingsbevoegdheid. De cliënt mag en kan dan alleen met toestemming van een curator rechtshandelingen verrichten. Stuur een bewijsstuk van de Rechterlijke uitspraak mee. Controle in het Centraal curatele- en bewind register is ook mogelijk
- Bij een volmacht of levenstestament:
  - De persoon die in de volmacht of het levenstestament is aangesteld als vertegenwoordiger van de cliënt. Stuur een kopie van de volmacht of het levenstestament mee.

Bron: www.ciz.nl

BETAAL IK TE VEEL VOOR HULP VAN DE GEMEENTE?

De eigen bijdrage voor hulp van de gemeente is vanaf 1 januari 2019 veranderd. Iedereen zou 17,50 euro per vier weken gaan betalen. Inkomen en spaargeld zouden daarbij geen rol meer spelen. Toch betalen sommige mensen nog steeds meer dan 17,50 euro per vier weken. Hoe zit dat? De aankondiging van de overheid leek duidelijk.

Iedereen die thuiszorg nodig heeft, gaat in 2019 het nieuwe, gunstige abonnementstarief betalen.

Dit tarief zou gaan gelden voor thuiszorg die wordt vergoed door de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Maar inmiddels regent het bij gemeenten en rijksoverheid klachten van mensen die nog steeds een hogere eigen bijdrage betalen. Bij hen is het bedrag nog wel op hun inkomen gebaseerd.

Het verschil in de tarieven heeft te maken met het verschil tussen algemene voorzieningen en maatwerkvoorzieningen. Algemene voorzieningen zijn voor iedereen toegankelijk. Voorbeelden zijn een maaltijd-aan-huis-service, een vervoerspas of een boodschappendienst. De eigen bijdrage hiervoor is in 2019 nog gebaseerd op inkomen en spaargeld.

Maatwerkvoorzieningen krijgt u alleen na onderzoek door de gemeente. Tijdens een 'keukentafelgesprek' stelt de gemeente vast, welke ondersteuning u nodig heeft. Voorbeelden zijn individuele begeleiding, huishoudelijke hulp of aanpassingen in huis. De eigen bijdrage hiervoor is 17,50 euro per vier weken. Het probleem is nu dat een aantal gemeenten hulp in de huishouding indeelt onder de algemene voorzieningen. Inwoners van die gemeenten betalen voor huishoudelijke hulp dus een hogere eigen bijdrage, die afhankelijk is van hun inkomen en spaargeld. Als u verschillende soorten zorg krijgt, kunt u ook meer rekeningen krijgen. Bijvoorbeeld één rekening van 17,50 euro voor een maatwerkvoorziening en een hogere rekening voor een algemene voorziening. Zo stapelen de eigen bijdragen zich op, terwijl de overheid dit juist wilde verminderen.

Bron: www.ikwoonleefzorg.nl

FONDS SLUYTERMAN VAN LOO - OUDERENPROJECTEN

Fonds Sluyterman van Loo heeft verschillende subsidieprogramma's met verschillende doelstellingen, budgetten en looptijden.

Reguliere aanvraag: Bevorderen van de kwaliteit van leven van kwetsbare ouderen.
Kernbegrippen: zingeving, waardigheid, autonomie en welbevinden

- Themaprogramma: Lang leve kunst - ouderen plezier laten beleven aan actieve kunstbeoefening
- Premieplan: Stimuleren van lokale, kleinschalige activiteiten voor ouderen
- Gouden dagen programma: Stimuleren van zorginstellingen om extra culturele en recreatieve activiteiten voor hun bewoners en ouderen uit de wijk te organiseren

Vind op: www.fondssluytermanvanloo.nl

EENMAAL DAAGS EEN GOED GESPREK

Wat zou er gebeuren als u wekelijks - of dagelijks! - een afspraak in uw agenda zet zodat u met een bewoner kan spreken - op uw eigen initiatief? Zou u daar iets van kunnen leren? Wat voor een boodschap geeft u daarmee af? Durft u het aan? Wanneer heeft u voor het laatst met een bewoner gesproken? Gewoon op uw eigen initiatief en op een moment dat u hebt gekozen? Als dat lang geleden is, lees dan vooral verder omdat deze tip juist hierover gaat: plan het dagelijkse gesprek gewoon in. U zal verstedeld staan wat het u oplevert.

Bron: www.skipr.nl

RAAD VAN OUDEREN GEEFT EERSTE ADVIES

De Raad van Ouderen adviseert het ministerie van VWS en andere partijen die actief zijn in de ouderenzorg. De raad bestaat uit ouderen die actief zijn in regionale en landelijke ouderennetwerken, zoals BeterOud. Onlangs heeft de raad zijn eerste advies gestuurd naar de minister en Tweede Kamer. Dit ging over de publiekscampagne over de waarde van ouder worden die de overheid wil gaan houden.

Praten mét ouderen, niet óver ouderen. Dat is een belangrijk uitgangspunt van het Pact voor de Ouderenzorg. Om daar invulling aan te geven is de Raad van Ouderen opgericht. De vraag van de minister aan de Raad van Ouderen was als volgt: 'Hoe geven we zo goed mogelijk invulling aan de campagne herwaardering van ouderen? In het Regeerakkoord is opgenomen dat er een campagne herwaardering ouderen komt. Hoe zorgen we ervoor dat niet alleen de kwetsbaarheid van ouderen wordt gezien? Ouderen passen op hun kleinkinderen, doen vrijwilligerswerk, zetten zich in voor de samenleving. Hoe zorgen we ervoor dat die kant ook wordt gezien? En hoe zorgen we ervoor dat ouderen (en hun omgeving) zich voorbereiden op het ouder worden?'

De Raad van Ouderen geeft in het advies een aantal adviespunten en overwegingen. In het advies staan ook de 10 belangrijke aandachtspunten, waaraan de Raad van Ouderen werkt. Deze aandachtspunten overstijgen de adviesvraag van de campagne Herwaardering van ouderen. Bekijk de Kamerbrief en het advies van de Raad van Ouderen op www.rijksoverheid.nl.

Bron: www.beteroud.nl

OUDEREN STEEDS VAKER GEDWONGEN OPGENOMEN

Het aantal ouderen dat gedwongen wordt opgenomen neemt toe. In de afgelopen vijf jaar steeg het aantal gedwongen opnames onder 60- tot 80-jarigen met bijna 25 procent, van 3.996 naar 4.946 opnames. Bij 80-plussers steeg het aantal gedwongen opnames zelfs met bijna 40 procent, van 1.565 naar 2.189. Dit meldt NRC, die cijfers opvroeg bij de Raad voor de Rechtspraak. De ouderen die gedwongen worden opgenomen, hebben dementie of psychiatrische problemen. Omdat veel verzorgingshuizen gesloten zijn, wonen deze ouderen langer thuis. Ze krijgen hulp en ondersteuning van mantelzorgers. Deze doen hun uiterste best maar kunnen niet dezelfde zorg bieden als in een verpleeghuis. Als mantelzorgers ze vervolgens niet meer kunnen helpen is opname in een instelling vaak de enige oplossing.

Bron: www.zorgvoorbeter.nl

DE WET ZORG EN DWANG GAAT IN OP 1 JANUARI 2020

Per 1 januari 2020 gaat het CIZ de Wet zorg en dwang (Wzd) uitvoeren. Deze wet is, samen met de Wet verplichte ggz, opvolger van de Wet Bopz. Uitgangspunt van de Wzd is dat onvrijwillige zorg niet wordt toegepast, tenzij het niet anders kan.

Samen met ketenpartners zoals het Openbaar Ministerie, officieren van justitie, burgemeesters, de Rechtspraak en natuurlijk branche- en beroepsorganisaties worden momenteel processen besproken en vindt afstemming plaats over de manier van samenwerken.

Binnen de Wzd heeft het CIZ taken met betrekking tot opname en verblijf. Het CIZ onderzoekt bij een aanvraag voor opname en verblijf, net als bij de Wet Bopz, eerst of er bij de cliënt sprake is van ernstig nadeel (of een aanzienlijk risico hierop) als gevolg van een psychogeriatrische aandoening of een verstandelijke beperking.

Daarnaast wordt zorgvuldig onderzocht of er alternatieven mogelijk zijn voor het verlenen van onvrijwillige zorg. Vervolgens geeft het CIZ een besluit tot opname en verblijf af. Dit gebeurt wanneer de cliënt tijdens een gesprek geen blijk geeft van de nodige bereidheid tot opname en verblijf in een accommodatie, maar zich daartegen ook niet verzet.

Het CIZ krijgt er nieuwe taken bij. Deze taken hebben te maken met opname en verblijf via een rechterlijke machtiging of in crisissituaties, als een rechterlijke machtiging niet kan worden afgewacht, via een verlengde inbewaringstelling. Om de juiste beoordelingen en adviezen te kunnen doen, zijn verschillende expertises nodig. Daarom gaat het CIZ werken met (interne) multidisciplinaire teams met onder andere medische adviseurs, onderzoekers en juridische medewerkers. Zodra een cliënt zich verzet tegen opname kan vanaf 1 januari 2020 een rechterlijke machtiging aangevraagd worden bij het CIZ. Het CIZ beoordeelt of er sprake is van verzet tegen opname en verblijf of voortzetting van het verblijf. Ook beoordeelt het CIZ of er sprake is van ernstig nadeel en of opname noodzakelijk is om het ernstig nadeel af te wenden. Daarbij wordt ook gekeken of er minder ingrijpende mogelijkheden zijn. Binnen drie weken nadat de aanvraag is ontvangen, dient het CIZ het verzoek in bij de rechtbank. Daarna beslist de rechter zo snel mogelijk of er een machtiging voor de cliënt verleend wordt. Als opname van een cliënt zo urgent is dat er geen tijd is om een reguliere machtigingsprocedure af te wachten, kan een Inbewaringstelling (ibs) nodig zijn. De burgemeester van de gemeente waar de cliënt zich bevindt, beslist over de eerste ibs en meldt dit onmiddellijk bij het CIZ. Het CIZ zorgt vervolgens voor een verzoek voor verlenging van deze ibs bij de rechtbank. Dat gebeurt binnen een dag. Vervolgens beslist de rechter over de verlenging. Bij de uitvoering van deze taken zorgt het CIZ voor de inbreng van zorginhoudelijke kennis en medische expertise. Zo zorgt het CIZ er samen met de partners in de keten voor dat de cliënt zo snel mogelijk de juiste zorg kan ontvangen.

Heeft u vragen over de Wet zorg en dwang voor het CIZ? Laat het ons weten via wzd@ciz.nl.

Meer weten? Kijk op: www.dwangindezorg.nl

WAT IS DE UITDAGING VAN DE WET ZORG EN DWANG

Wat doet het met iemand om te moeten verblijven op een gesloten afdeling? Dat is een vraag die u zich bij elke cliënt met dementie zou moeten stellen. Want het verblijven op een gesloten afdeling is onvrijwillige zorg en daarvoor geldt 'nee, tenzij' volgens de nieuwe wet. Uitgangspunt is om onvrijwillige zorg en behandeling slechts in geval van ernstige noodzaak in te zetten wanneer er geen alternatieve mogelijkheden meer zijn. De nieuwe wet betekent meer dan alleen 'kijken waaraan voldaan moet worden'. Het is een kans om opnieuw te kijken naar de visie van uw organisatie, hoe deze landt in de dagelijkse praktijk en of u voldoende gebruik maakt van technologische mogelijkheden. En hoe u uw medewerkers kunt faciliteren in het reflecteren en observeren zodat zij kunnen inspelen op unieke situaties. De uitdaging? **Groepsgerichte keuzes zijn niet meer van deze tijd, de focus is op het individu! Want voor groepsgerichte keuzes zoals gesloten afdelingen is er geen toekomst.**

Kijk op: www.vilans.nl

85 ALTERNATIEVEN VOOR ONVRIJWILLIGE ZORG

De Alternatievenbundel is een praktisch hulp- en inspiratiemiddel bij het afbouwen van onvrijwillige zorg. Deze vernieuwde uitgave besteedt meer aandacht aan vrijheid in brede zin voor cliënten om hun eigen leven in te richten. Ook zijn de alternatieven op het gebied van domotica en andere technologie de afgelopen jaren veranderd. Deze nieuwe versie geeft een actueel beeld van de mogelijkheden. **Veel van de nieuwe alternatieven zijn ook bruikbaar in de thuissituatie of kleinschalige woonvormen.** De bundel is aangepast conform de richtlijn van de nieuwe Wet zorg en dwang, die vanaf 1 januari 2020 geldt. Daarnaast vind je in deze nieuwe uitgave ruim 85 succesvolle alternatieven voor meer vrijheid in de zorg. De alternatievenbundel is geactualiseerd, uitgebreid en aangescherpt. [Download de Alternatievenbundel \(pdf\)](#)

Vind op www.zorgvoorbeter.nl

KENNISBUNDEL PROBLEEMGEDRAG

Vilans heeft in samenwerking met V&VN een Kennisbundel probleemgedrag uitgebracht. De kennisbundel is geschreven voor docenten Zorg en Welzijn. De kennisbundel biedt alle inhoudelijke informatie om op mbo's lessen over het omgaan met probleemgedrag te verzorgen. In deze bundel zijn ook een aantal instrumenten voor begeleiders te vinden. [Download de Kennisbundel probleemgedrag \(pdf\)](#)

Zoek op: www.zorgvoorbeter.nl

NIEUWE BELEIDSADVISEUR: MARIJE VERMAAS

Agora heeft in maart Marije Vermaas verwelkomd als beleidsadviseur. Zij richt zich primair op geestelijke verzorging thuis. Door de €35 miljoen die de overheid beschikbaar heeft gesteld voor geestelijke verzorging thuis, zijn er ontzettend veel dingen die geregeld moeten worden. Marije zet zich in om te structuren, werkwijzen en methoden te vinden, zodat geestelijke verzorging thuis zo snel mogelijk overal beschikbaar is. Maak kennis met Marije.

Bron: www.agora.nl

OPBAREN IN HET VERPLEEGHUIS: WIE BETAALT WAT?

Verpleeghuizen krijgen na het overlijden van een cliënt maximaal 13 dagen (artikel 6.2.1) een vergoeding voor de kosten van de kamer. Landelijke patiënten- en cliëntenorganisaties en brancheorganisaties van zorgaanbieders hebben afgesproken dat nabestaanden daarvan 7 dagen kunnen gebruiken om de overledene eventueel op te baren en de kamer leeg te ruimen. Zorgaanbieders hebben vervolgens 6 dagen de tijd om de kamer gereed te maken voor een volgende bewoner. Dit staat in de Algemene Voorwaarden VVT (bijzondere module Zorg met verblijf). De mutatiedagen kunnen worden gedeclareerd vanaf het moment dat de bewoner is overleden en zijn dus ook van toepassing op de dagen dat de cliënt is opgebaard. Omdat de beschikbaarheid van de kamer bekostigd wordt via de mutatiedagen, zijn daaraan voor de

nabestaanden geen kosten verbonden, zolang het opbaren en leegruimen van de kamer binnen 7 dagen na het overlijden past. Hebben de nabestaanden hiervoor meer tijd nodig, dan kunnen de extra dagen bij hen in rekening worden gebracht. Daarnaast zijn het schouwen, gereedmaken voor transport en het tijdelijk koelen na het overlijden van een cliënt voor rekening van de zorgorganisatie. Dat staat in het Wlz-Kompas van Zorginstituut Nederland. Nabestaanden zijn verantwoordelijk voor de kosten van het afleggen en opbaren. Dit valt namelijk niet onder de verzekerde zorg van de Wet langdurige zorg. Als er een overlijdensverzekering is, worden deze kosten vergoed door de verzekeraar. Als de zorgorganisatie kosten maakt voor het afleggen en opbaren komen deze voor rekening van de nabestaanden. Het komt bijvoorbeeld voor dat zorgmedewerkers assisteren bij het afleggen of dat voor het opbaren een koelinstallatie van de zorgaanbieder wordt gebruikt. Dit kan in rekening gebracht worden aan nabestaanden of de uitvaartverzekeraar. Zorgorganisaties spreken met de cliëntenraad af welke diensten tegen welke prijs in rekening worden gebracht. Ook is het belangrijk dat deze afspraken bij alle bewoners en hun naasten bekend zijn. Hoewel de toepassing van de regels in de praktijk complex is, is het belangrijk dat zorgorganisaties in overleg met cliëntenraden en nabestaanden goede afspraken maken. ActiZ zal in overleg met cliëntenorganisaties kijken of verduidelijking van de regels nodig is. Dit bericht is door LOC (landelijke vertegenwoordiger van cliëntenraden en cliënten) en ActiZ in afstemming opgesteld.

Bron: www.actiz.nl

ZOMER 2019

Hoe zal de zomer 2019 worden? Weer snikheet? Weer temperatuurrecords die gebroken worden? Weer meer dagen waarop het hitteprotocol in werking gesteld wordt? Gaan we voor een zonzakantie naar het buitenland? Hebben we een cultuurreis geboekt? Staat de natuur van Nieuw-Zeeland op ons lijstje of een weekje Friese meren? En komen we straks weer thuis vol met nieuwe ervaringen, nieuwe energie en mooie verhalen? Hoe zit het met de zusters, broeders, fraters en monniken waar we voor zorgen? De meeste zullen niet op vakantie gaan. De kans is groot dat zij de komende maanden geen nieuwe ervaringen op doen, geen nieuwe energie krijgen om zich op te laden en dat ze geen nieuwe verhalen hebben om te vertellen. Hun wereld, net zoals in veel andere verzorgings- en verpleeghuizen, blijft hetzelfde.

Mag ik eens een paar ideeën noemen om de komende tijd wat anders in te vullen.

- Heeft een bewoner in de missie gewerkt, laat hem of haar een paar foto's uit die tijd mee brengen en praat eens in een klein groepje over de wereld achter die foto's. Breng een voorwerp uit Azië, Afrika of Zuid-Amerika mee. Zoek contact met mensen uit deze gebieden die in je dorp of stad wonen en breng die in contact met hen. Een advertentie of artikeltje in een plaatselijk krantje kan wonderen doen.
- De reizen vroeger waren vaak bedevaartreisjes. Oriënteer je eens op bedevaartplaatsen in de buurt. Ze zijn er zeker. Regel vervoer met particuliere auto's en ga op (bedevaart)reis. Betrek de pastorale dienst bij de invulling van het programma.
- Maak eens een serie wandelingen met de rolstoel en rollator naar het park in de buurt, naar de kinderboerderij.
- Stel een film(video-dvd)-programma samen met natuurfilms, culturele bezienswaardigheden en/of reisverhalen. Vertoon die dan niet alleen via een interncircuit in huis, maar projecteer met de beamer op een groot scherm. Een drankje en een hapje, als het kan uit het betreffende land erbij en de bewoners kunnen een middag wegdromen in het 'buitenland'.
- Kook eens 'buiten de deur'. Organiseer een etentje in huis. Betrek de keuken bij het plan. Heb je geen eigen keuken kijk dan eens of er kookclubs zijn in de stad of je dorp. Zij vinden het vaak fijn om voor anderen te koken.

Wie weet doen de bewoners nieuwe ervaringen op, krijgen ze nieuwe energie en komen er mooie verhalen. U kunt altijd wanneer u terug bent van vakantie aan de bewoners vertellen over uw vakantie ervaringen (dit moet u zeker niet laten), maar beter is om ze zelf te laten proeven, te laten ervaren wat voor spannende dingen er buiten de deur, heel dichtbij zijn.

Prettige vakantie en uitgerust, vol nieuwe energie en met mooie verhalen veilig weer thuis.

Antoon van der Steen (em. Pastor)

O ja, heb je extra vrijwilligers nodig, kijk eens in je eigen omgeving bij kennissen en familie of neem contact op met de parochie. Gegarandeerd dat je hulp vindt en niet te gauw zeggen: 'Dat kan bij ons niet, want onze bewoners zijn te oud'.

AGENDA

SCHOLINGSAANBOD

De werkgroep InziGt organiseert nog de volgende twee scholingsdagen dit jaar.

3 september 2019: Scholingsdag voor medewerkers religieuze instituten 'Wat is het religieus leven?'

11 november 2019 : Scholingsdag over de ouder wordende religieus voor leidinggevend- beleidsmedewerkers' Nadere informatie over deze dagen ontvangt u te zijner tijd. Voor vragen kunt u contact opnemen met Karin Bos, stafmedewerker KNR, telefoon: 073-6921321. Of stuur een mail naar: k.bos@knr.nl

LEERGANG GEESTELIJKE VERZORGING BUITEN GEWOON

Minister de Jonge heeft aangegeven de bereikbaarheid en financiering van geestelijke verzorging in de thuissituatie te willen verbeteren. Reliëf biedt daarom een nieuwe, op maat gesneden zesdaagse training voor geestelijk verzorgers die zich op dit terrein (verder) willen bekwamen. We bieden je inleidingen door gespecialiseerde gastdocenten, huiswerkopdrachten die direct toepasbaar zijn in de eigen werkpraktijk, achtergrondinformatie, praktische handreikingen en ruimte voor uitwisseling. Start datum: 10 september 2019
Eind datum: 4 februari 2020
Tijd: 9.30 - 16.30
Locatie: Woerden

BOEKEN

HELENDE ZORG. EEN GEÏNSPIREERD PERSPECTIEF OP GEZONDHEID EN ZORG ARNOLD SMEETS (RED.)

Zorg is meer dan genezen

In de zorg zou het moeten gaan om 'positieve gezondheid' – een visie die nieuwe en verrassende perspectieven biedt op gezondheid en zorg, op wat daar anders kan en van belang of betekenisvol is. Heel de mens komt dan in het vizier.

In deze bundel laten theologen en geestelijk verzorgers het belang zien van de existentiële dimensie van zorg: omgaan met verlies van autonomie, met kleine en grote gebeurtenissen, met vreugde, maar ook met lijden en verdriet. Het gaat dan om levensovertuiging, om zingeving en spiritualiteit.

Waar het genezen eindig is, gaat het helen gewoon door. Het lijkt iets tussen mensen en 'in' mensen, en hen tevens overstijgend.

ISBN 978 90 8972 254 6 | prijs € 24,90.

EEN TRAP NAAR DE HEMEL

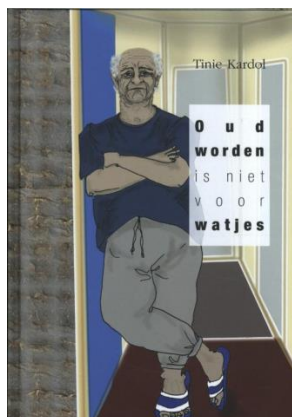
Welke verhalen lenen zich nu voor een gesprek met onze ouderen met dementie, rondom de christelijke feestdagen en persoonlijke feest- en gedenkdagen?' Dit vroegen zorgmedewerkers en vrijwilligers aan geestelijk verzorger Anja Bruijkers. Hun vraag resulteerde in deze gesprekshandreiking met dertig gespreksthema's.

De methode is ontstaan en getoetst in de praktijk van zorginstellingen. Speciaal voor deze inspirerende handreiking werden dertig afbeeldingen geschilderd. Ze roepen in combinatie met de Bijbelpassages een vertrouwd wereld op. Ze maken herinneringen wakker. Zo raken ouderen in gesprek over wat ze hebben meegemaakt in hun leven en hervinden ze momenten van vreugde, troost en hoop. Nieuwsgierig geworden? Het boek is nu te koop. ISBN 9789492093943, prijs € 19,95, verkrijgbaar bij de boekhandel of op www.adveniat.nl

OUD WORDEN IS NIET VOOR WATJES

'Oud worden is niet voor watjes' toont vele gezichten van de ouderdom: grappige, tragische, dwaze en indringende verhalen, aangevuld met sprekende illustraties, wisselen elkaar af. Auteur: Tinie Kardol ISBN9789082793901, prijs € 15,00

REACTIES EN SUGGESTIES

U kunt uw zorginstelling voor religieuze profileren in het COR-Nieuws in onze rubriek "Wonen met zorg". Ook nieuws uit uw organisatie, zoals een fusie, verhuizing, opening of een nieuwe directie kan via ons bekend gemaakt worden in de wereld van religieuze en zorg. Mail uw berichten naar: cor@knr.nl. U kunt de COR telefonisch bereiken via het secretariaat van de KNR, telefoon: 073-6921321.

VOLGENDE COR-NIEUWS

Het volgende COR-Nieuws wordt begin augustus 2019 verzonden. De deadline voor de volgende editie is 18 juli 2019.

COLOFOON

Het COR-Nieuws is een tweemaandelijks nieuwsbrief van de KNR op het gebied van ouderenzorg aan religieuzen. Deze nieuwsbrief wordt kosteloos toegestuurd aan voormalige leden van de VOR (Vereniging Ouderenzorg Religieuzen), aan religieuze instituten en aan belangstellenden die actief zijn op het gebied van ouderenzorg aan religieuzen. U kunt u aanmelden via cor@knr.nl of schriftelijk via het adres van de KNR: COR, Postbus 111, 5201 AC 's-Hertogenbosch.

Het COR-Nieuws is ook digitaal te verkrijgen, in plaats van óf naast de papieren versie. De digitale versie is te vinden op de website van de KNR www.knr.nl onder kopje nieuwsbrieven. U kunt ook een verzoek sturen om de nieuwsbrief digitaal te ontvangen. Stuur daarvoor een berichtje naar cor@knr.nl. Indien u geen COR-nieuws meer wenst te ontvangen, dan kunt u zich via hetzelfde mailadres afmelden.

Het COR-Nieuws is samengesteld door Karin Bos stafmedewerkster binnen de KNR. De lay-out en opmaak zijn verzorgd door Anouschka Vente, secretaresse.